

V torek,

četrtrek in saboto

izhaja in velja:

Za celo leto . . . 7 for. 50 kr.
" pol leta . . . 3 " 70 "
" četr leta . . . 2 " — "
" mesec . . . — " 70 "

Po pošti:

Za celo leto . . . 9 for. 50 kr.
" pol leta . . . 4 " 80 "
" četr leta . . . 2 " — "
" mesec . . . — " 90 "

SLOVENEČ.

„Živi, živi duh slovenski, bodi živ na veke!“

Nar. pesem.

Oznanila.

Za navadno dvestopno vrsto se plačuje: 5 kr., ktera se enkrat, 8 kr., ktera se dvakrat, 10 kr., ktera se trikrat natiskuje; večje pis- menke plačujejo po prostoru.

Za vsak list mora biti kolek (štempelj) za 30 kr.

Rokopis sene vračajo.

Št. 32.

V Celovcu v saboto 16. marca 1867.

Tečaj III.

VABILO

Skorej bode prvo četrletje 1867, pa tudi naročnina za marsikterega naročnika pri kraju.

Da vsak gosp. naročnik natanko ve, za koliko časa je naročnino plačal, bomo to zdaj dvakrat zaporedoma na zavitku pri nadpisu zaznamovali. Kolikor številki je radeče prečrtanih, za toliko kvartalov je naročnina plačana. Gospodje torej, ki najdejo samo enojko prečrtano na zavitku, plačali so le za prvo četrletje in se lepo prosijo, naj svojo naročbo ponovijo. Vse č.č. slovenske rodoljube pa prosimo, naj „Slovenca“ po vsej moči priporočajo in podpirajo. Nastopili so za Slovence imenitni in razsodni, za federalistične časnike pa hudi in nevarni časi. Tem večja tudi nastaja za slovenske rodoljube dolžnost, te časnike duševno in denarno podpirati: Ob času velike burje in nevihte ne spodobi se mornarjem rok križem deržati, timveč delati in vse moči napenjati!

Vse č.č. gg. naročnike še enkrat opominjamo, naj zdaj dvakrat zaporedoma na zavitek pogledajo in sprevidijo, kako je zastran naročnine!

Bog daj, da nam stari naročniki vsi zvesti ostanejo in se tudi še novih obilno oglasi.

Vredništvo.

Mož — beseda!

V Avstriji živi okoli 18 milijonov Slovanov. Res da so raztergani po deželah, vendar pa imajo enega in istega cesarja in kralja, imajo eno in isto mater Slavo, in govorijo eno in isto besedo. Nobeden drug narod v Avstriji ne šteje toliko duš! Nemci jih štejejo okoli 8, Madjari okoli 5 milijonov. Prav za prav bi imela v Avstriji največ veljati slovanska volja in slovanska beseda. V vsakej resnično ustavnej državi velja in gospoduje volja in beseda ljudske večine. Kaka pa je bila v Avstriji dozdej, čutili smo in še čutimo Slovani vsi. Kaj nas zanaprej čaka, lahko vidimo iz tega, da si mislita Nemec in Madjar našo državo razsekati na dva kosa, z državo vred pa tudi raztergati nas avstrijske Slovence, da bi se lože Nemec in Madjar vsedla na prestol in kraljevala v državi in nad nami Slovani. In žalibog, Nemcem in Madjarom vse teče kaj srečno izpod rok. Madjari so dobili posebno ministertvo in poseben državni zbor. Takraj Litave se pa napravljajo tako imenovani ozi državni zbor, da se postreza volji nekterih Nemcev. Zapisniki deželnih zborov pričajo, da to politiko podpirajo le sledeči deželni zbori: Gornje- in spodnje-avstrijski, solnograški, šleski, štajerski, koroški, pred-

arlski in — gališki, vendar je bilo tudi v tem poslednjem zboru 34 dokaj veljavnih poslancev za adreso. Razun gališkega zbora vsi drugi niso velike imenitnosti, ker zastopajo le najmanjše deželice.

Slovani in tudi nemški Tiroljci mislijo, da ta avstrijski državi nasprotna poskušnja pelje Avstrijo v nesrečo in pogubo. Zatorej so to svojo lojalno misel v posebnih adresah presvitlemu cesarju naravnost na znanje dali. Presvitli cesar je sam v svojih odpisih pohvalil duha neomajene zvestobe in lojalnosti, ki veje v vseh teh adresah, vendar pa je deželne zbore razpustil in zaukazal nove volitve, da naj dežele vnovič pokažejo, ali so res tudi one teh misli.

Kranjski Slovenci! Brali ste v „Novicah“ in v „Slovenca“, koliko in kaj imenitnega je za Vas storil v kratkem času Vaš deželni zbor v Ljubljani. Tudi ste brali, zakaj da je dež. zbor sklenil poslati presvitlemu cesarju posebno adreso. Gotovo je vsak pаметen in spreviden Kranjec z deželnim zborom enakih misli in bode deželnemu zboru s tem priterdil, da spet voli poslance poslednjega zbora. In zares po pravici se ponašate z možmi, ki ste jih poslednjič v deželni zbor poslali. Ali jih bote mar zdaj pri novih volitvah zaverghi? To bi bila gerda nehvaležnost in strašna nesreča, zraven pa še neresničnost in nelojalnost do presvitlega cesarja. Naš gospod in cesar hoče še enkrat zaslišati glas kranjskih Slovencev; spregovorite jo odkritosrečno in neprestrašeno. Če Vas kdo misli in si prizadeva spregovoriti, da volite tega ali unega moža, naravnost zavernite ga (naj bi bil tudi ves v zlatu in srebru!): „Gospod! presvitli cesar hoče zaslišati nas — kranjsko ljudstvo samo —; prosim, pustite me pri pokoju, da si izvolim moža za poslanca po svoji volji in po svoji vesti.“

Tako ravnajte in pravo bote zadeli! Komaj je mesec minul, kar ste si volili tako sijajno svoje poslance; čemu bi bilo treba, da postanete veternejše in stare babe, ki danes to podirajo in preklicujejo, kar so včeraj naredile! Volite si poprejšnje poslance od konca do kraja — bodite in ostanite mož-beseda!

„Laibacherzeitung“ o novih volitvah.

V Ljubljani 10. marca.
(Dalje.)

Kaj mu pa mi odgovorimo na to?

Lepó je začel zasmehovati oni članek geslo narodnega volilnega odbora, mislé, da ga ni prav izbral. Sam pa si je izbral nasprotno, kakor misli, geslo: Dajte Bogu, kar je božjega, cesarju pa, kar je cesarjevega. Kakor je prvo geslo na pravem, tako je drugo na slabem mestu. Kakove stranke geslo je drugo, dobro vemo, in kake kandidate bode ona stranka volila, tudi dobro vemo: vladine kandidate. „Prosta je pot,“ rekel je vladar, in dal nam pravico, da volimo, kogar hočemo, in kdor se nam primeren zdi; če drugače volimo, kakor mislimo, smo dvakrat izdajice: v prvo proti cesarju, ker

mu hinavsko svoje mnenje prikrivamo; v drugo pa proti samim sebi in proti deželi, ker lahkomišelnó pisane pravice zametujemo. Kar se pa obljube tiče, da bojo novi poslanci mir napravili, niso nam neznane kvante: znano nam je, kako so nam znali nekdanji poslanci kruh rezati in mir napravljati. One bomo težko kdaj več volili. — Taci možje, ki hočejo tako plesati, kakor nekteri možje tam gori piskajo, ne kažejo resnice vladarju in niso lojalni. Če niso poslanci sedanje dobe narodu iz serca govorili, ni jih treba voliti: če so pa to storili, je prav, dostojno in pravično, da se ravno tisti volijo in ne drugi. Kake vere pa je pisavec onega članka? On se prisprotno verí inteligentne večine, scilicet lenih birokratov. Naj hodi po deželi, obiskuje naj o praznikih cerkve: tam jih bode dobil!

Njegova vera je v prvo zanikavna: on protestuje, obdolžuje naše znane narodnjace, prijatelje prostega ljudstva, hvali pevce „prokletih grabelj“ kot izverstne sinove domovine. Ta očitna spoved je bolj enaka kriku tistih mož, ki zdravje na javnih tergi prodajajo, vse drugo zaničujejo in zmanjšujejo, svoje reči pa hvalijo. Nemški jezik bode Slovincem pridobil zveličanje! Lep poklon naši narodnosti, lepa vera!

Na drugi strani nam kaže ta članek, kaj da misli o naši deželi. Ta dežela ni bogata, in kmet mora sinove na ptuje pošiljati. Ta mož ne premisli, da redi naša dežela veliko, veliko ptujcev, ki se redijo in bogatijo tukaj; te ptujce imenuje naš priprosti kmet: „pijavke“. Kedar teh v deželi ne bo več, ne bo treba naših sinov na ptuje pošiljati, takrat bomo sami doma gospodarili in bomo skerbili, da se naša dežela ne bode imenovala revna. Bogata dežela bode cesarja bolj veselila, kakor revna, in za-se bodemo bolj skerbili, kakor ptujci za nas!

Majoriteta prejšnjega zbora, pravi članek dalje, se narodnim zahtevam ni nikoli ustavljala. To ni res! Ali se mar ni zabranila vpeljava slovenskega jezika v ljudske in srednje šole? Kaj, ali se ni ustavljala ona večina temu, da se naredijo slovenski zapisniki? In tisti možje, ki so se za te reči potegovali, ali niso mar sedeli letos v deželnem zboru? Kdo izmed prejšnje majoritete je v letošnjem zboru slovensko govoril? Noben! In ti so zvesti sinovi naše dežele, ljubijo narod in jezik! Pojte se soliti!

Članek pravi dalje: Sklepal je deželni zbor negativno in pozitivno: napravila se bode deželna denarnica, ki napravi deželi novo težo; porabi se reduta za zborovanje, kar bode tudi napravilo stroškov; priporočal je peticije zastran razdelitve okrajnih uradnih: to bi se bilo tudi brez njega uslišalo; demonštroval je proti novi vojaški postavi, čeravno je dobra; sprejel je dedščino in zapuščino truda, prejšnjega deželnega odbora, kjer so izverstni možje svoj trud narodu žertvovali.

To bi bilo lepo rečeno, ko bi bilo le pametno! Ni mar poročnik dokazal, da ne smemo našega blaga v ptujih rokah puščati, da je tam v nevarnosti in zakaj, — da s tem ne prizadenemo nobenih stroškov. Pa gospod oče onega članka ni umel, ker se je slovensko govorilo. Tudi reč o reduti je

bila do dna dokazana, da ni prazna. Tudi se je reklo, da se ta sobana za več, lahko v najem da, kot do zdaj. Kar se pa vojaške postave tiče, dozdeva se mi od več kako besedo ziniti, naj bi bil mož raji tudi druge dežele v misel vzel. — Med zapuščino zadnjega zbora je zraven dobrega tudi sledeče: ptujci, ki so dobili deželne službe mesto domačih; gledišče se je podpiralo, ker je ptuje; reduta se je v najem dala skoraj za nič in oskrnjevala s „pudelballi“ i. t. d. Kar je prejšnji odbor dobrega storil, tega nočemo zmanjševati: ali to je bila tudi njegova dolžnost, ker je bil za to plačan!

Da je zasluge zmanjšanih davkov tudi prejšnji zbor deležen, ne zanikujem; ali perva zasluga gre možem, ki so tudi letos v zboru sedeli: ti so te predloge delali in se zanje bili. Oni članek pravi, da ne odvisi nada na blagostanje dežele od oseb; — zakaj neki ne? To zamore izreči le kosmat birokrat!

Ne dajte se motiti Slovenci in volite može narodne, ki v resnici za vas skerbijo. V letošnjem zboru so sedeli skušeni možje: zapisano pravico imate, voliti smete ravno tiste, in če se vam niso zamerili, volite jih! Ne volite pa nikakor taci, katerih ne poznate!

Slovenske dežele.

Iz Celovca. (Volitve; „beseda“; zopet na smert obsojenec; kmet pred cesarjem.) Še nekaj dni in zvedeli bomo, ali so naši slovenski bratje na Kranjskem pravi poštenjaki in resnični rodoljubi. Kakor jih mi poznamo, ne bodo se dali nikomur v kozji rog vgnati, — stali bodo kot terde skale in volili spet svoje poslednje poslance. Presvitli cesar hoče zaslišati glas celega naroda, — zatoraj meščani, tržani in kmetje ne vdajte se nikomur in volite, ne gledé niti na desno niti na levo, le samo po svoji pameti in po svojem srcu. Imejte si pred očmi, da so te volitve kaj imenitne za nas

Slovence vse, da, za celo Avstrijo! Božja pomoč!! — 14. t. m. ob 3½ popoldne so napravili naši slovenski bogoslovci kaj sijajno besedo na šest slovenskima apostoloma Cirilu in Metodu. 13. popred je bila cerkevna, 14. pa bolj posvetna svečanost. Govorilo, pelo in igralo se je vse po slovensko in vse tako izvrstno, da so bili vsi poslušalci serčno veseli in zadovoljni. Med pričujočo gospodo smo videli tudi premilsti kneza in škofa našega, več stolnih korarjev, in vse slovenske rodoljube iz Celovca in njegove okolice. Kaj več povemo prihodnjic. — Komaj je minul mesec, kar so roparja in morivca obesili in že spet je bil nek posestnik iz Medgorske fare, ki je nekega Slovaka, ki po svetu hodijo piskre vezat, zavrtno ubil, pri obravnavi 13. t. m. k smerti na vislicah obsojen. Razun tega jih je še več zaprtih, ki so umorstva obdolženi in bodo menda tudi k smerti obsojeni. Strašno pa žalostno. — Že je „Slovenec“ omenil, da sta bila dva prosta kmeta iz Sel zavoljo servitutnih zadev pri svitem cesarju. Bil je eden izmed nju 14. t. m. pri nas v Celovcu in nam pravil, kako se jima je pri zaslišanju ali avdienci godilo. Ni mogel prehladiti, kako prijazno in ljubeznjivo ju je vse sprejemalo od cesarja do poslednjega gospoda. Tako se gg. uradniki po naših deželah ne obnašajo; tu je vse le bolj nekako napeto in sirovo! Presvitli cesar so jima prav po očetovsko obljubili storiti in pomagati, kolikor se bode le dalo. Da bi ti ubogi ljudje v Selah, ki samo le od gore živé, tudi našli potrebne pomoči! Ako jim pri tej reči spodleti, morajo pobrati s svojimi družinami šila in kopita in iti po svetu s trebuhom za kruhom.

V Ljubljani 12. marca. A. B. (Dnevnik; nove volitve; rojaki stanovitnost.) Obljubil sem obširnejše govoriti o dnevniku, ali situacija je postala taka, da je težko o tem tako važnem predmetu obširno govoriti zdaj, ko imamo pred seboj še bolj važno stvar, ki zahteva vso našo pozornost in delavnost. Da bi človek krvave solze točil ravno zdaj po dnevniku, katerega nam je treba kakor slepemu pogleda, kdo bi še

zdaj tega ne previdel, — ali nimamo ga! Nove volitve za deželni zbor so nam zopet pred durmi! Kako bodo izpadle? Napenja ti moramo vse žile, da se vredne skazemo prve zmage, kajti ministerstvo Beustovo bode delalo z vso silo proti nam! Bog ne daj, da bi se skazali zdaj omahljive ali nestanovitne, ko nam gre za vse! Iste prazne fraze od nepostavne opozicije naj ne strašijo nikogar, naša opozicija je lojalna, postavna, nihče nam ne sme podtikati krivih misel! Kranjska dežela utrjena je v zvestobi v najnevarnejših časih, tudi zdaj blaga srca prvih njenih sinov, razpuščenih naših deželnih poslancev, gorko bijejo za blagor Avstrije. Da se niso vjemali z načeli ministerstva Beusta, to vendar ni nepostavno, ali Bog ve kaj drugega še? Dragi rojaki, zdaj gre za to, da pokažemo, da so naši bivši poslanci še vedno možje našega zaupanja, da pokažemo na popolnoma postavnej poti, da v kratkem času enega meseca mi nikakor nismo spremenili svojega mnjenja, akoravno se je spremenilo ministerstvo! Poglejmo na vrle Čehe in Moravce, ki krepko stojé pri svojem pravu! Ako se ne držimo, padli bomo, in ta pad bode pad v novo šestletno nemško sužnost! Kako bi ravnali protivniki z nami, ako bi mi zdaj padli po tako slavnej zmagi — tega ne smemo si misliti! Zatorej predragi rojaki, stojmo krepko za naše bivše poslance, oni so možje, ki imajo gotovo vsaj toliko ljubezni do države in njenega blaga, ko vsak njenih nasprotnikov, zraven tega pa imajo srce za našo ožo domovino, za deželo kranjsko, v kateri živimo. Brez strahu, z najboljšo vestjo zakličemo tedaj: Enoglasno volimo zopet naše stare poslance! Oni so skušeni možje, ne bodejo nas peljali na kriva pota! Rjaki, stanovitni ostanimo, častno se skazimo zopet pred vsem svetom! Bog pomozil!

Od Save blizu Ljubljane. Razpuščenje kranjskega deželnega zbora nas ni ravno posebno osupnilo, toliko bolj so pa nemškutarji čez to neizmerne veselja pijani bili. Ako sta le dva tistih ljubeznjivih, mnogokrat popisanih možicelnjov po ljubljanskih ulicah

Besednik.

En dan v Ljubljani.

A. D. Zagorski.

Dolgo, dolgo si sem že želel staro prijateljico — belo Ljubljano obiskati, ali vedno me je zdaj ena, zdaj druga reč v tem zadrževala. Zdaj mi je bila vendar enkrat prilika dana proti slovenski Meki na pot se podati. Blizu štiri leta že nisem videl bele Ljubljane. S kolikim veseljem, s koliko radovednostjo sem se jej bližal, tega ne more nikdo zapopasti razun tistih rodoljubov, kateri z menó vred v kako pusto samoto zakovani niso imeli druge prilike, ko iz časopisov pozvedeti, kako živo naša reč v Ljubljani napreduje, kako se Ljubljana čedalje bolj zaveda svoje prave naloge, kako ne posnema onih nekdanj čisto slovenskih zdaj pa po svoje večini nemškutarskih, lahonskih ali celó popolnoma ponemčenih in potalijančenih mest: Maribor, Celovec, Velikovec, Gorica Trst, itd., ki v svoji slepoti — žalostna jim majka! — še vedno po starej navadi tuje proso branijo, svoje pa vrabcem puščajo ali ga celó sami z nogami teptajo, marveč da čuti, dasi tudi že toliko sto in sto let od ohole nemškutarije obdelovana, še dan danes, da je slovenska glava slovenskega naroda; ona spozna, da mora, kakor je že geografično, — postati tudi duševno, politično središče in narodno ognjišče cele Slovenije. To je Ljubljana pokazala — da molčim od l. 1848 in 49 — jasno l. 1861, ko si je bila skoro enoglasno ne kacega

nemškega Tappeinerja ko Maribor, nego narodnjaka Ambroža za svojega mestnega župana izvolila v nadi, da je ta mož skala ki se ne bo nikdar od pravega pota zmajala. Še bolje je to pokazala in vesoljnemu narodu našemu se prikupila, ko je na Ambroževo mesto genijalnega prvaka našega mladega dr. Kosto postavila. In tejnamembi svojej je Ljubljana vseskozi zvesta ostala, kakor nam svedočijo volitve v kupčijsko zbornico in toliko družih prigodeb, v katerih ni samo ena stranka v mestu, ampak razun peščice nemških birokratov tako rekoč cela Ljubljana vsemu svetu na znanje dala, da se ona kratkomalo ne sramuje svoje zavoljo dozdajnih neugodnih okolišnosti od ošabne nemškutarije potrti in v prah potlačene slovenske narodnosti, marveč da se z vsemi postavnimi pripomočki živo potezati hoče, da bi starodavna krivica nehala, da bi Avstrija, ktere poklic je vsem svojim narodom mogočna obramba biti, tudi vedno zvestim Slovincem skrbna, ljubeznjiva in pravična mati postala in ne pripustila, da bi jih po starej navadi še dalje tujci ali taki domači odpadniki strahovali, ki so še slabši od tujcev. Posebno lepo je pa Ljubljana svojo barvo razodela, ko je v deželni zbor namesto nasvetovanih nemških kandidatov s toliko ogromno večino same naše slovenske veljake za svoje zastopnike si izvolila. Res lepe, neizrečeno lepe bile so slavne naše zmage pri zadnjih volitvah v kmečkih občinah povsod na Kranjskem, slov. Štajarskem in Goriškem, še lepše in slavnije so bile na Kranjskem zmage pri volitvah v trgih in v mestih tako, da niso zastonj nasprotniki naši tako kislih in dolgih obrazov delali; ali Slovenci! žalostna nam majka —

ako bi tudi bela Ljubljana naš up in naša nada — ne bila v naše narodno kolo stopila; kajti brez nje bi ostal naš tužni narod vkljub vsem drugim slavnim zmagam vendar le telo brez glave. Slava torej, stokrat slava našej Ljubljani, ki si je namesto nasvetovanih nemških kandidatov same narodnjake za svoje zastopnike izbrala in med njimi celo našega slavnega prvaka dr. Tomana. Da, bela Ljubljana! zaslužila si, da se Ti vsak verni sinko domovine do tal prikloni! S tem slavnim činom si gnejzdo neslanih nemškutarjev, ki bi radi vselej zvestim Slovincem do sodnjega dne pravice kratili, najbolj poparila; s tem slavnim činom si si srce vsakega poštenega Slovence pridobila. Pokazala si, vrla Ljubljana! pri tej priliki jasno in glasno, ne samo, da čutiš vkljub tolikemu ponemčevanju še vedno slovensko krvco v svojih žilah, ampak tudi, da Ti še vedno junaško slovensko srce v prsih bije resno zahtevajoče, naj že enkrat starodavna krivica, ki se tužnim nam Slovincem v njih lastnej domačej deželi godi, mine in blažena pravica na njeno mesto nastopi. — In te slavnoznane, stare, ljubeznjive prijateljice — bele Ljubljane — cela štiri dolga leta ne videti, vedno slišati in prebirati od sokolskih shodov in drugih slavnih veselic in besed, ktere rodoljubi ljubljanski v čitalnicah, glediščih itd. napravljajo, pa nikdar ni ene ne videti; razprave deželnega zbora leto za letom s toliko zvedavostjo prebirati, deželnega zbora samega pa nikdar ne videti, to so za rodoljubno srce muke nesnosne, ktere samo tisti zapopade, kteremu se je taka godila, ko meni siromaku, samo njemu bi utegnil dopovedati, s kakó veselimi občutki sem se belej Ljubljani bližal. (Dalje pride).

šetala in kramljala, slišal si lahko, kolikšne radosti polna da sta. Na Dolenskem, v Novem mestu, tam pa celo pamet zgubljajo, ako se jim do sedaj še to ni primerilo; vriskajo in kolobarijo od samega veselja, — da je nemškutarija začasno — mazilo dobila. V politično izobraženih krogih naše dežele se sicer malokdo zmeni za tako protivno berklarijo, tembolj pa se pazi na skrivno delovanje z nemškutarske stranke zoper narodne volitve, in zapazilo se je že marsikaj, kar bi ne utegnilo nam hasniti. Centralni volilni odbor se ne bode več ustanovil, kajti preveč se je zadnjič blamiral, in tudi dr. Šupan je neki odstopil od daljnega kandidata; tedaj se je postavil na čelo protivsta Dežman sam. Pri njem, na njegovem domu, se zbirajo možaki njegove „sorte“ in pomenkujejo se, kako bi narodne pravice tlačili, kako bi narodnemu razvitku kljubovali. Tudi vlada ne drži križem rok, ampak na vso sapo dela. Koj po raspuščenju zbora, še isto uro, peljal se je c. k. namestnik k vladiku, in predvčeranjim 7. t. m. obiskal je zopet vladika g. namestnika. Šepetajo si na uho, da druga vizita trajala je čez 2 uri. Naši vrli duhovniki borijo se v vrstah naroda našega za vero očetov in za blagor naroda, — to se ve da ni prav po vseči vsakemu, tedaj — Čudili smo se, da so volitve za novi deželni zbor ena za drugo razpisane! Logiko je temu čisto lahko pristaviti: kdor pri volitvah na deželi pade, ne more v mestih voljen biti, ker se izid volitve ne bode o pravem času zvedel. Zbiralci na deželi ne smejo več volilnih mož pri srenjskem predstojniku voliti, ampak morajo v ta namen v pisarnico kantonske gosposke dohajati. Tudi to se nam čudno zdi. Do oddaljenih političnih gosposk potovati, merrzilo se bo marsikomu, tedaj jih menj skupaj pride, kot navadno; na to malo peščico znajo vladni uradniki več upljiva imeti itd. To so vse reči, ktere nam ukazujejo neutrudljivo delati, da čast in prihodnost naroda gotovo rešimo. — Vladnim uradnikom se že sedaj ukazuje, da ne samo bojo morali voliti, ampak voliti ne smejo drugega kot vladne kandidate. Še celo vladni rešpekt se jim obeta, po katerem bojo na pozitivno pokorščino navezani. Povsod se plaši in straši že sedaj; kaj mislijo še naprej storiti, Bog zna! Naj pomaga kar si bodi! Neka znana ljubljanska oseba, ktera je nekaj časa sem potihnila, zopet rogovili, in je neki desna roka naše vlade. Pomislite, še celo maskarado, ktero je namenil napraviti južni sokol udom čitalnice, hoteli so zabraniti — po katerem §. ?? Kaj nas vse še čaka, ako pri volitvah pademo?! Tužna majka Slava! Zatorej stanovitnost in še enkrat stanovitnost!

Iz Postojne. (Nova volitev.) Vsled cesarskega patenta od 1. marca je deželni zbor kranjski razpuščen in nove volitve so razpisane. Tedaj homo imeli zopet priložnost pokazati, kteri možaki imajo zaupanje naše in večine naroda kranjske dežele. Brez dvoma bodo volilci postonjskega, loškega, bistriškega, senožeškega in planinskega okraja svoje tri poprejšne poslance, namreč gg. br. Slojnsnika, dr. Kosta in Korena volili. Rodoljubje, zmožnost, pravičnost in vsestranska omika teh gospodov nam je porok, da nam srečno izidejo tudi te volitve, ako ravno se namerja od nasprotne strani na vso sapo agitirati in glasove volivcev kakor vrabce loviti. Kaj bojo volilci Vrhniškega trga tobart storili, nam ni prav znano; ali bojo zopet trmasto stali za kakšnega odpadnika naroda, ali bojo s svojimi soslednimi Ložani in Postonjčani potegnili. V tem oziru povemo vrhniškim volivcem in rodoljubom nekatere besede, naj jih sami nepristransko in dobro premislijo in presodijo. Ljubi Vrhničani! resnega preudarka je vredno, da si razjasnite, kdo zasluži Vaše popolno zaupanje; ali morda tisti, ki je sicer domačin, pozna nekoliko Vaše reve in težave, in nosi z Vami vred težko

breme davkov; pri tem pa ima le majhne majhne dušne zmožnosti, sila malo postave pozna, mrzlo srce nosi za svojo domovino, nima ljubezni do svojega naroda in materne jezika; ne pozna političnih razmer in državopravnih zadev, — na kratko v navadnem življenju poštena duša, a brez potrebne sposobnosti za pravega deželnega poslanca? Ali da tisti, ki sicer po rodu morebiti ni Slovenec, živi pa mnogo let med slovenskim narodom; pozna kot bivši cesarski namestnik kranjsko deželo, vaše reve, težave in nadloge bolj ko vsak domačin, in to praktično iz lastnega prepričanja in teoretično iz mnogovrstnih uradniških sporočil in pritožeb. Poleg tega ima pa bistro glavo, je visoko učen in na vse strani omikan; ima srce polno ljubezni do slovenskega naroda in njegovih svetih pravic, kar je že kot cesarski namestnik, še bolj pa kot deželni poslanec pri vsaki priliki pokazal; z eno besedo: mož, ki ima na vse strani potrebne zmožnosti in vse sposobnosti deželnega poslanca, in kteremu leži blagor naše mile domovine, blagor in sreča cele Avstrije zelo na srcu? Tedaj ljubi politični bratje vrhniškega trga! ali ne bote raji drugega kakor prvega si izbrali za deželnega poslanca in tako z nami in vrliimi Ložani za gosp. barona Slojnsnika glasovali? Ravno ta gospod ima vse gori omenjene prednosti: on je marljiv delavec v deželnih odborih; on ve in zna o pravem času in na pravem mestu svojo tehtno besedo za blagor in korist svojih volilcev povzdigniti, in zamore vsak čas svoji težki nalogi zadostovati. — Da je res temu tako, ljubi Vrhničani! se lahko sami iz štenografičnih sporočil deželnega zbora prepričate; in gospod Obreza sam mora to potrditi, ako hoče pravično soditi. Vsled tega se nadjamo, da boste, ljubi volilci vrhniškega trga, nam in Ložanom roke podali in z nami glasovali za gosp. b. Slojnsnika.

Nam in Vam je dobro znano, da je vsem slovenskim rodoljubom na eni, edini, mogočni Avstriji ležeče in da se ohrani prestol naše presvite cesarske rodovine. Tudi smo prepričani, da ste v deželnih zadevah z nami enacih misli, da Vi z nami vred želite, našemu zanemarjenemu narodu na višo stopinjo omike in blagostanja pomagati. Vsi želimo skeleče rane Avstrije in sosebo naše mile domovine zaceliti, nam pretežko breme davkov, pod kterim vsem avstrijskim narodom pogin preti, vsaj nekoliko polajšati. Zlasti mi Notranji težo visokih davkov toliko bolj kakor Vi občutimo, kolikor imamo slabejša pesestva; in ravno za tega del smo primorani, take deželne poslance si izbrati, da visoki vladni temeljito dokažejo, da ni na dalje več mogoče tako visokih davkov odraževati, ako slavna vlada noče splošnega ubojstva med narodom. Tedaj ljubi bratje Vrhničani! kaj Vas vleče od nas! Kaj Vam brani se z nami in Ložani zediniti? Ali ne veste, da, kar Vas peče, to tudi nas ne hladi?

Pokazali pa bomo tudi s to volitvijo, da nismo niti sovražniki nemškega naroda niti njegovega jezika, ampak večni sovražniki nasprotnikov narodnih naših pravic. — Nam je enako, ali je naš zastopnik v deželnem zboru Nemeč, Mažar, Lah ali Slovenec; to pa nam ni in ne more biti enako, ali naš poslanec naše svete pravice zagovarja, ali pa celo zatira in zaničuje! Tudi to nam ni in ne more biti enako, ali naš zastopnik v deželnem zboru sedi, molči in le plačilo jemlje; kajti plačilo, kterega poslanci dobivajo, teče iz žuljev ubogega naroda, tedaj slovenski narod jih plačuje za to, da bi se v dežeinem zboru za njega in njegove pravice potegovali in jih branili, za občni blagor skrbeli in neutrudljivo delali. Če pa poslanec svojega prevzetega posla zmožen ni, kako more on svojo težko nalogo opravljati? Kako more on svoje prejeto plačilo pred svojimi volilci opravičiti, ker ga zaslužil ni? Kako more poslanec nad svojim opravičkom veselje imeti, ker sam

previdi, da on njegove imenitne naloge zmožen ni? Vzemite tedaj vse to v prevdarek dragi bratje vrhniškega trga!

Naj bo vsakemu kandidatu priporočeno, kdor se za deželno poslanstvo poganja, da položi svojo desno roko na prsi in vestno srce popraša, ali je v resnici on za ta imenitni pa težki poklic ali ne; in če mu vest očita, da se zna v prevzetem poslanstvu spotikati, naj raji odstopi, naj ne napravlja zmešnjav med volilci, da bode volitev tem bolj sijajna in zmaga bolj slavna!

Namen tega sestavka pa ni koga žaliti ali izreči, da v našem volilnem okraju ni drugega sposobnega možaka za deželni zbor kakor so naši poprejšni trije gospodje. Dobro vemo, da se še nahaja drugih izverstnih in sposobnih gospodov. Pa kaj hočemo drugih iskati, ker jih že imamo, da boljših dobiti ne moremo? Tedaj zedinimo se, da bomo za loško mesto, vrhniški in postonjski trg gosp. barona Slojnsnika, za občine postonjskega volilnega okraja pa gg. dr. Kosta in Korena enoglasno volili. Bog daj srečo!

... r ...

Gorica. → („Domovina“ pa „Wochenblatt.“) Kar se odloži, se ne opusti, pravi stara prislovica. Ker je bilo treba popraševati o marsikteri nerazumljivi stvari „Domovine“ obrambe, zakasnil se je obširniši moj odgovor za par dni. Ko bi mene bila italijanska omika tako oblazala kot g. nasprotnika, ravnal bi se pri njegovej „obrambi“ po laškem pravilu: A tal pozzo tal secchia.

Njegova „obramba“ kaže vso blagost njegovega milega serca. Na dolgo in široko se zagovarja, češ, njegovi bravci bodo stvar, za ktero se tu poganjamo, prezerli in med praznimi besedami še to prezerli, kar je sam očitno priznal. Mislim, da, ko bi se bil on posvetoval s svojo pametjo, bi gotovo „obrambo“ spisal ne bil; obramba njegova je derzen vojašk coup de main, kjer se junak ne ravna po svoji presodnosti in previdnosti, ampak le po svoji slepi serčnosti. Jaz pa tega ne delam, — ne lovim bliščečih besed, temuč se koj lotim reči same.

Vedite najpopred, da cela Vaša obramba moje osebe nikakor ne pika, deloma mi je celo nerazumljiva. Vedite dalje, da jaz nimam nikakoršnih špijonov in podpihačev, tudi mi tujih oglarjev treba ni, kajti svojo kovačijo zakladam z ogljem lastnih kopišč. Kar se pa Slovenci tu pa tam pogovarjajo, to ni ne Vaša ne moja lastnina; iz tega občnega vira vsak lahko pozajema, kdor pozajemati zna. Jaz pa sem tudi pripravljen svoje dopise zastopati. Le → je moja, in to, kar pod puščico stoji, zmiraj lahko zagovarjam. Vsi drugi znamki niso moji, tudi podvojena pušica ne; tedaj ni treba meriti ne na tega ne na unega, — puščarja pa nikoli spoznali ne bote. Nobeden ga nikoli ne bode spoznal, ako vredništvo „Slovenčev“ molči kot riba v vodi. Gerda ostudnost, ki, kot sem v čitavnici po nekterih zabavljivih besedah posnel, očitno oponaša nekterim gospodom, da iz vrednikove skledje jedó. Prav iz serca Vam privoščim to sprelepo italijansko omiko, kajti slovenska spoštenost se s takimi rečmi nikoli bahala ne bo.

„Domovinin“ vrednik sam očitno priznava, da njegov list nima pomenljive lise. Sam tudi priznava, da je nekoliko programov goriškega nemškega tednika razposlal. Prašam Vas, ali so rečeni sestavki s → zaznamovani kje kaj več trdili? Ali niso moji izrazi, ki sem jih rabil Vam nasproti, jako pohlevni? Preberite še enkrat dotične sestavke. Kako se morete tako razjeziti nad pohlevnimi besedami, kterih resnico v tistem hipu sami očitno priznate! Besed „izdajavec“, „odpadnik“, „renegat“ in drugih enakih pohvalnih izrazov, ki v Vašem na vse strani opiljenem listu semertje plešejo kot svitke večje po močvirji, pa jaz, kot sami priznate, nikjer rabil nisem; tudi jih nobena spoštena duša iz dotičnih sestavkov povzeti

ne more. Ako si jih Vaša razbeljena domišljija sama sebi podtika, kaj je to meni mar! (Konec pride.)

Trojedina kraljevina

Iz Zagreba. — r. (Naše stanje; volitve na Kranjskem.) Svet pravi, da je značaj naše politične situacije neka negotovost, ker se zmiraj ne vemo, kam da spadamo. To pa ni res! Mi imamo dva nasprotnika, ki nam obadva gresta na kost in kožo. Eden teh nasprotnikov je centralizem na Dunaji; proti temu držimo ščit, na katerem je napisana naša „magna charta“: pragmatična sankcija; — drugi naš nasprotnik je pa v Pešti, in proti temu držimo v drugi roci spet ščit, na katerem je napisana druga naša „magna charta“, namreč članek 42. našega zbora od leta 1861. Naša politična situacija je po tem takem tako jasna, da ne more biti bolj. Ne da se sicer tajiti, da nas z mastnimi besedami, ki pridejo iz sladkih ust, vabijo in vabljkajo v Pešto, pa ne pojdemo, kakor tudi na Dunaj nismo šli. Pravijo, da spadamo pod ogersko krono. Pa tudi to ni ravno tako resnično kakor ptuji svet, ki naših zadev ne pozna, misli. Če smo kdaj bili pod ogersko krono šteti, godilo se je to brez našega privoljenja, in ogerska krona bila je vsegdar za nas železna kapa. Mi smo imeli nekdanj svojo posebno Zvonimirovo krono, ki se je pa Bog ve kam zgubila; to pa nič ne dé, — pojem je vendar ostal. Iz vsega se vidi, da ima trojedna kraljevina nek čist poseben položaj v našem cesarstvu; od nje se more v resnici reči, da je neka posebna politična individualiteta. Iz tega zelo pogodnega političnega stanja trojedne kraljevine morejo Slovenci za - se politični kapital stvariti, in iz njega marsiktero korist vleči. Nas tukaj razpust kranjskega deželne zbora ni ravno neugodno dirnil, ker vidimo v njem solidarnost Jugo- in Severoslovanov še bolj utrjeno. Tudi pričakujemo dober uspeh novih volitev, ker smo prepričani, da bodo izbiralci tako pametni in bolj verjeli domačim ljudem, kakor pa tistim, ki so prišli Bog ve odkod v deželo! Kranjski Slovenci! ne oćnite si obraza pred svetom! Volite si enoglasno poprejšnje svoje poslance!

Na Reci 20. febr. Karloški „Putnik“, ki ga tu z nova vsem slov. rojakom, ki hrvaški jezik umejo, srčno priporočamo, piše o reških demonstracijah tako le: „Ni hujšega na svetu, nego kedar ljudje kruha pijani začno noret, a najhujši je to za nesrečno domovino, ki v svojem krilu s svojim blagostanjem hrani nehvaležne odpadnike — sinove in izdajalce svoje. Velí se, da Bog vse vidi, pa ako je pravičen, moral bi vzdrmati ovi nesrečni reški zaliv jadranskega morja ter z valovi poplaviti in potopiti ves tamošnji izrod, ki nam gnjusi in strupi junaško hrvaško zemljico, ki nas pred vsem izobraženim svetom tako grdo sramoti. Čuli ste že, kako je tukaj vse po konci, odkar se je ogersko ministerstvo imenovalo; tu so vam demonstracije za demonstracijami, tu so ruđeće-belo-zelene tkanine izložene po štacunah, tu trobojnice, tu razsvitljenje mesta, ravno kakor da bi se bila že tako norčavim ljudem popolnoma pamet zmešala! Ali je to lepo in pristojno, da se na hrvaški zemlji, na hrvaški Reci take demonstracije in neumnosti godé? Ali je to pošteno, da se ljudje, ki se imajo edino le Hrvatom zahvaliti za to, da so, kar so, da se ti ljudje tako zlobno, veselé onećastenja hrvaškega imena? Ali ni to sramotno! Kaj pa vendar hoćejo Rećani biti? „Ungheresi“, Italijani, vse, — samo Hrvatje ne! Da bi jih, pa bi jih le! Ali mar ne sprevidijo, da po takem niso to ne drugo, ker ne znajo nobenega jezika, a „narod

brez jezika in narodnosti je telo brez kosti“, tedaj nikakoršen narod! Ko bi bili sém samo pogledati mogli, da bi bili videli, kako je bilo mesto sijajno razsvitljeno, kakor da bi bila Reka sama povzdignjena za nebeško kraljestvo! Posebno žalostno je pa tudi to, da sta med drugimi madjaroni tudi dva hrvaška zastopnika svoja okna razsvetlila — na sramoto hrvaške domovine! Razun tega se je poslala posebna čestitka (ne vemo pa, v katerem jeziku?) v Pešto in odbor peštanskega mešćanstva je odposlal svojim bratom nekak odgovor v katerem se omenja „edina ogerska luka (!?), madjarska (!?) Reka itd. Da bi pać Rećane kmalo pamet srećala! (Nadjamo se, da so se med tem časom že vendar enmalo ohladili in spametovali. Sicer pa mislimo, da tem ljudem ni toliko mar za „Ungherese“ in njihov jezik, ampak le za vse kaj družega, da bi mogli potem po svoji spaćeni volji laškutariti, kar bi se dalo! Vredn.)

Ptuje dežele.

Italija. Nove volitve so se po volji in želji vlade (Ricasoli) konćale.

Prusija. V zvezinem parlamentu je zdaj posvetovanje o novi zvezini ustavi. Bržkone bo nasvetovana sprejeta. Od Poljakov se govori, da mislijo protest vložiti in potem zbornico zapustiti.

Rusija. Od vseh krajev se pripoveduje, kako da se Rus na vojsko pripravlja in vojsćaki v orožju vadijo zlasti na Poljskem in v bližnjih pokrajinah. — Spet je tudi počil glas, da se napravi neko jugoslovansko cesarstvo — in to menda je ministra Beusta tako prestrašilo, da misli vojaško kardelo ob Savi postaviti. Da bi je tako ne naletel, kakor njegov sprednik žalostnega spomina o krimski vojski! — Turški kristjani so vsi za vojsko zoper Turke.

Anglošćka. Fenijanci še vedno ne dajo miru, zato ker jih neki Amerikanci zoper Angleže podpihujejo, da bi tako Rusu v izhodu kaci zaprek ne stavili.

Razne novice.

*** Iz Ljubljane: Z neko posebno glorio omenja „Laibacherca“, da je postavljen naš rojak d. Jož. Bušić, sedanji vodja c. k. pošte v Pulju, za vodja c. k. pošte v Aleksandriji. „Nov dokaz, da Kranjci, ki ne obćijo na domaći glebi in si pridobijo po znanji jezikov zmožnosti za napredovanje, tudi isto najdejo“, pravi patetićno „Laibacherca“. Ali si hotla morebiti dokazati s tem, preluba tetka, da je sila potrebno za vsacega Kranjca, da se najprvo nanci nemški, sicer pa naj ostane neveden, kolikor hoće? Skoraj se nam zdi, da si se zopet vsdla!

*** Spominek dr. Knobleharja dogotovila sta domaća umetnika g. Toman, kamnosek in g. Zajec, podobar. Ta spominek se bode vzdal v steno farne cerkve v Šćocijannu. Na njem je napis, ki popisuje na kratko delavnost slovanskega misijonarja.

*** V dekliskih šolah ljubljanskih gg. uršulinaric se je podućevalo s prav lepim vspehom v preteklem šolskem polletju 1.080 deklie („Danica“).

*** (Seja matićinega odbora). V ćetrtek 7. t. m. imel je odbor matice slovanske 6. sejo, o kterej obćirno sporoćam prihodnjie.

* Najveća ladija na svetu, z imenom „Great-Eastern“, ima toliko prostora, da more 3000 ljudi nanjo in 2000 naenkrat obedovati, izmed teh 500 samo v eni sobi. Zda se je popravljala, kar je veljalo 100.000 £ sterlingov.

* Znani angleški potnik dr. Liwington je bil nedavno v srednji Afriki umorjen.

* Viteški admiral Tegethof je v Ameriki povsod sijajno sprejeman. Misli se neki še le na pomlad domú vrniti.

* V mestu „Kronau“ na Badenskem je oni dan umrla 124 let stara beraćica, ki je že neki od l. 1755 beraćila.

* Dunajski „Figaro“ šaljivo piše v nekem svojem listu tako le: „Angleži pravijo: Mi smo svobodni; Francozi: Mi smo bili svobodni; Nemci pa Avstri-

jani: Mi mi radi bili svobodni; Italijani: Ali smo svobodni? Španci in Turki: Mine smemo svobodni biti; Rusi pa: Mi noćemo svobodni biti“.

* V Parizu nabirajo podpise za prošnjo, naj bi se samozivcem (Hagestolzen) poseben davek naložil. Pravijo, da se ženske kaj zelo podpisujejo, ćemur se pać ni ćuditi, ker je zlasti v Parizu dosti tacić, ki nerade „plohe“ vlećejo!

* Vsi nasprotni ćasniki, zlasti pa koroški in štajerski („Tagesp.“ in „Telegraf“) udrhajo zdaj pridno in kar se da po kranjskih Slovencić, oćitaje jim, da njih poprejšnji poslanci niso bili pravi poslanci in tudi već niso za to, ker njih većina nič ne ve o politiki in narodnem gospodarstvu, o svobodnih napravah in pravem napredku, ampak se le za narodnost in jezik poganja itd. — Mi smo tem žalostnim vitecom in nepoklicanim svetovalcem že većkrat rekli, da naj nas pusté pri miru, ker bomo prav lahko brez njih izhajali. Slovenci, tudi mi jih pustimo pri pokoju, — bodó že nehali lajati, ko jim vso pomoć odtegnemo. Probatum est!

* Njih Velićanstvo je milostljivo dovolilo, da se ustanovi „dramatićno društvo“ v Ljubljani. Slava!

* G. dr. Andrej Vojska je za državnega pravdnika v Novem mestu izvoljen. Slava vrlému rodoljubi!

* Nadškof Lonović je oni dan umrl. Nastopil je še le pred nekaj meseci nadškofijski sedež v Kaloši.

* Trojedna kraljevina je zgubila enega svojih najvrliših sinov in zagovornikov. Baron Kušlan, hrvaški poslanec in ćlan kraljevske deputacije, bivši podpredsednik na zboru 1861 in veliki bilježnik županije zagrebske itd., umrl je po dolgem bolehanju 12. t. m. Većni mu spomin!

* Ministerstvo kupćijstva je potrdilo g. V. C. Zupana za prvosednika, g. J. Horaka pa za podprvosednika ljublj. kupćijske zbornice.

* Čitalnica ljubljanska bode imela 24. marca, in 7. aprila besedo.

* Sokolski shodi so od 16. t. m. naprej vsako saboto v Virantovih sobanah, h kterim vabi uljudno odbor vse ude in prijatle Sokola.

* Zavoli izpeljave nove vojaške naredbe so dobile županije v trojedni kraljevini cesarske komisarje, zato ker domaći uradniki niso hotli in mogli tega storiti. Tudi sta že od službe djana 2 velika župana namreć šenkriški g. Farkaš - Vukotinović in verovitiški (oseški) g. Delimanić.

* Cesar je 12. t. m. v Pešto prišel.

Družba sv. Mohora.

Jeli so denarji dohajati za družbo sv. Mohora za l. 1867. Kakor lani bode „Slovenec“ tudi letos naznanjal vse pošiljatve, v kterih je družbin odbor sprejel letnino vsaj od pet družnikov. — Plaćali so za leto 1867:

Dekanija Leskovec, Ternovo, Kamnik, Šmartno pri Liti, Šmarja, Trebno, Novomesto, fara Zelez-niki, Planina, Unec, Vinica, Metlika, Semić, Stopiće, Podkraj, Podlipa, Zagor, Boh. Bela, Ribnica, Kor. Bela, Kranjska gora, Vodice. — Kotmaraves, Ruda, dek. Celovec, Št. Janž, Grabšćanj, Medgorje, Sele, dek. spodnja Zilja. — Slatinska nadžupnija, Gornja Polskava, dek. Šmarje, št. Mihel pri Šošć, sv. Juri, na Pesn., dek. Nova cerkev, dek. Maribor, Ormož, Središće, dek. Braslovće, št. Miklavž, dek. Celje, Griže, Trebovlje, — Dek. Ospó, Divaća, Mune, dek. Jelšane, sv. Ivan pri Trstu, Reka; — Cmurek, Gradec

Loterija.

13. marca:

Gradec: 19 82 73 21 10.

Prihodnje srećkanje je 23. marca 1867.

Dunajska borsa 14. marca 1867.

5% metalike	59.25
5% nacional	69.50
1860 derž. posoj	84.70
Bankine akcije	722.—
Kreditne	179.60
London	129.50
Novi zlati	6.11
Srebro	126.75

Dunajska borsa 13. marca:

Cesarski cekini	6.05	6.06
Krone	—	—
Napoleonondorji (20 frankov)	10.26½	10.27½
Suvrendorji	—	—
Ruski imperijali	10.50	10.55
Zavezni tolarji	1.88½	1.89½
Srebro (ažijo)	125.75	126.25